

Sygn. akt VII Ua 13/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Sędziowie: SO Renata Gąsior

SO Zbigniew Szczuka (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Warszawie

sprawy J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 30 listopada 2016 roku sygn. akt VI U 196/16

oddala apelację.

SSO Renata Gąsior SSO Marcin Graczyk SSO Zbigniew Szczuka

UZASADNIENIE

W dniu 30 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu sprawy J. T. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W., o zasiłek chorobowy na skutek odwołania J. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 31 marca 2016 roku nr znak: (...) zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej się prawo do zasiłku chorobowego za okres od 5 marca 2016 roku do 13 marca 2016 roku.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia:

Odwołująca J. T. od lutego 2016 roku była pod opieką lekarza psychiatry. U skarżącej rozpoznano reakcję dezadaptacyjną z powodu choroby dziecka.

Za okres od dnia 8 lutego 2016 roku (dzień po urodzeniu dziecka) do dnia 13 marca 2016 roku odwołująca otrzymała zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy z psychiatrycznym numerem statystycznym choroby. Zaświadczenie zostało wystawione przez lekarza ginekologa – położnika, posiadającego jednocześnie specjalizację z zakresu psychiatrii.

W dniu 4 marca 2016 roku Lekarz Orzecznik ZUS przeprowadził kontrolę prawidłowości zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do pracy odwołującej.

Decyzją z dnia 31 marca 2016 roku, znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego za okres od 5 marca 2016 roku do 13 marca 2016 roku, ponieważ Lekarz Orzecznik ZUS po analizie dokumentacji medycznej i przeprowadzeniu badania orzekł, że niezdolność do pracy ustała z dniem 4 marca 2016 roku.

Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza psychiatry w celu ustalenia czy odwołująca się w okresie od 5 marca 2016 roku do 13 marca 2016 roku była niezdolna do pracy czy też po dniu 4 marca 2016 roku odzyskała zdolność do pracy.

W opinii z dnia 15 sierpnia 2016 roku biegły lekarz sądowy psychiatra stwierdził u odwołującej się zaburzenia adaptacyjne lękowe depresyjne. W ocenie biegłego analiza dokumentacji medycznej, zebrany od opiniowanej wywiad oraz przeprowadzone badanie pozwalają ustalić, że po dniu 4 marca 2016 roku odwołująca się była niezdolna do pracy zawodowej. Wpis z dnia 14 marca 2016 roku wskazuje na występowanie nasilonego lęku z objawami wegetatywnymi, poczucie zagrożenia, obniżony nastrój, dysfориę. Do poprawy stanu psychicznego odwołującej doszło w połowie kwietnia 2016 roku.

Sąd Rejonowy zważył, iż odwołanie ubezpieczonej J. T. zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Sąd Rejonowy zważył również, że zgodnie z art. 53. ust. 1 ustawy zasiłkowej, przy ustalaniu prawa do zasiłków i ich wysokości dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby, konieczność osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny, pobyt w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej – są zaświadczenia lekarskie, o których mowa w art. 55.

W związku z faktem, iż rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie wymagało wiedzy specjalnej, tj. ustalenia czy odwołująca się w okresie od 5 marca 2016 do 13 marca 2016 roku była niezdolna do pracy czy też po dniu 4 marca 2016 roku odzyskała zdolność do pracy, Sąd Rejonowy przeprowadził dowód z opinii biegłego lekarza sądowego specjalisty z zakresu psychiatrii, celem zweryfikowania stanu zdrowia odwołującej oraz prawidłowości ustaleń poczynionych przez Lekarza Orzecznika ZUS.

Sąd Rejonowy zaznaczył jednocześnie, iż wniosek organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego lekarza sądowego psychiatry był bezprzedmiotowy, bowiem powołany przez Sąd I instancji biegły w wyczerpujący sposób wyjaśnił, iż w okresie, za który odmówiono odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego skarżąca pozostawała niezdolna do pracy. Ponadto Sąd Rejonowy zważył, iż wątpliwości organu rentowego co do zasadności wystawienia zaświadczenia przez lekarza ginekologa – położnika z psychiatrycznym numerem choroby w sytuacji posiadania przez tego lekarza specjalizacji z psychiatrii pozostawały nieuzasadnione.

Zdaniem Sądu Rejonowego brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania zasadności sporządzonej przez biegłego opinii. W ocenie Sądu I instancji opinia ta była bowiem logiczna, spójna i nie budziła wątpliwości z punktu widzenia metodologii, poprawności, rzetelności i prawidłowości rozumowania. W ocenie Sądu Rejonowego biegła psychiatra w rzetelny sposób przedstawiła jakie objawy choroby odwołującej wpływały na jej niezdolność do pracy. Sąd I instancji wskazał zatem, iż z zgromadzonego materiału dowodowego wynikało bezspornie, iż odwołująca w spornym okresie była niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych.

Mając powyższe na uwadze powyższe, Sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. T. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 5 marca 2016 roku do dnia 13 marca 2016 roku.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył organ rentowy, który wyrokowi Sądu Rejonowego zarzucił naruszenie:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności:

- art. 6 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez przyjęcie, iż ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby w okresie od 5 marca 2016 roku do 13 marca 2016 roku

2) naruszenie przepisów postępowania, w szczególności:

- art. 217 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c., polegające na pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnej dla sprawy okoliczności, czyli nie przeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego, i nie rozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed organem rentowym, w szczególności orzeczenia Lekarza Orzecznika oraz jego zastrzeżeń do opinii biegłego lekarza sądowego z dnia 15 sierpnia 2016 roku zawartych w piśmie z dnia 7 listopada 2016 roku
- art. 217 § 3 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku dowodowego organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychiatrii innego niż biegła M. L..

Mając na uwadze powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, iż apelacja organu rentowego jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy poczynił w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne. Dokonana zaś ocena prawna nie nasuwa zastrzeżeń co do właściwej wykładni przepisów prawa oraz ich prawidłowego zastosowania. Wobec tego zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w niniejszym uzasadnieniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 roku, sygn. akt II UKN 61/97, Legalis; oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku, sygn. akt PKN 339/98, Legalis).

Sąd II instancji związany jest zarzutami zawartymi w apelacji. Związanie zarzutami apelacyjnymi oznacza, że uwzględnienie apelacji możliwe jest jedynie w oparciu o zarzuty powołane przez stronę skarżącą. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 roku, wydanej w sprawie sygn. akt III CZP 49/07, Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

W kontekście zgłoszonych zarzutów stwierdzić należy, że spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do wykładni przepisów prawa procesowego i prawa materialnego. Sąd Okręgowy zważył, iż zarzuty apelacyjne skarżącej koncentrowały się na kwestii prawidłowego zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 6 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz art. 217 § 1 i § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2016.372 t.j., zwanej dalej ustawą zasiłkową) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Sytuacją chronioną zasiłkiem chorobowym jest niezdolność do pracy z powodu choroby. "Niezdolność do pracy wskutek choroby" jest pojęciem prawnym, oznaczającym rodzaj chronionego ryzyka ubezpieczeniowego, z którym prawo łączy odrębny rodzaj świadczenia w postaci zasiłku chorobowego. "Niezdolność do pracy wskutek choroby" jest pojęciem złożonym z elementu biologicznego (choroby) i ekonomicznego, czyli określonego wpływu stanu zdrowia na

zdolność do pracy, wywołującego skutek ekonomiczny w postaci utraty zarobku. Niezdolność do pracy nie jest stanem, do którego oceny można zastosować obiektywne kryteria. O niezdolności tej decydują m.in. określony stan chorobowy, stopień jego nasilenia oraz charakter wykonywanej pracy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 kwietnia 1996 roku, sygn. akt III AUr 42/96, Pr. Pracy 1997, nr 8, s. 43). Choroba i jej skutek (niezdolność) to zatem dwa różne pojęcia (I. Jędrasik-Jankowska, Prawo socjalne. Komentarz..., art. 6). Sama choroba natomiast jest tylko przyczyną chronionego ryzyka, a nie samym ryzykiem. "Choroba" w znaczeniu biologicznym stanowi więc punkt wyjścia dla ubezpieczeń społecznych. Natomiast gdy stan zdrowia wpłynie na zdolność do pracy, powodując niezdolność do pracy - wówczas możemy mówić o "chorobie" w znaczeniu prawnym (por. I. Jędrasik-Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne..., s. 348). Ponowne objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą po ustaniu tytułu podlegania temu ubezpieczeniu, wymaga zgłoszenia pisemnego wniosku przez ubezpieczonego, co wynika z art. 11 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i co znajduje potwierdzenie również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 roku, sygn. I UK 339/11.

Prawo do zasiłku chorobowego nie jest uzależnione od tego, czy zakład służby zdrowia wystawił na właściwym formularzu zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2000 roku, sygn. akt II UKN 53/2000, M. Prawn. 2002, nr 12, s. 560; OSNAPiUS 2002, nr 11, poz. 277). Sąd Najwyższy wskazał w uzasadnieniu swego orzeczenia, że z treści przepisu art. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 roku, mówiącego, że zasiłek chorobowy przysługuje pracownikowi, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie zatrudnienia (obecnie art. 6 ust. 1 komentowanej ustawy), nie można wyprowadzić wniosku, że prawo do zasiłku chorobowego uzależnione jest od rodzaju druku, na jakim właściwy zakład służby zdrowia wystawi zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby. Z punktu widzenia celu i literalnej treści tego przepisu wynika, że nie wolno uzależniać prawa do zasiłku od innych warunków, niż ujęte w tym przepisie.

Sąd Rejonowy słusznie przyjął, że odwołującej należy się zasiłek chorobowy za okres od dnia 5 marca 2016 do 13 marca 2016 roku kiedy to była ona niezdolna do pracy z przyczyn psychiatrycznych. Sąd I instancji zasadnie oparł swoje orzeczenia na opinii biegłego psychiatry, którą uznał za rzetelną i niebudzącą wątpliwości. Sąd bowiem nie może - wbrew opinii biegłych dostarczających sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności wykonywania zatrudnienia bądź braku takiej zdolności - oprzeć się na własnym przekonaniu, zasadach logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, które to kryteria ze zrozumiałych względów nie obejmują specjalistycznej wiedzy medycznej. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 października 2015 roku, Legalis)

Zgodnie z art. 217 § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U.2016.1822 t.j., dalej: k.p.c.) strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. W myśl § 3 w/w przepisu sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, gdyż korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, iż wbrew stanowisku organu rentowego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy art. 217 § 1 k.p.c. ani art. 217 § 3 k.p.c. Sąd I instancji słusznie zważył, iż w sprawie stanu zdrowia odwołującej co do zasady wypowiedziało się aż dwóch lekarzy psychiatrów. Oprócz biegłej psychiatry powołanej przez Sąd Rejonowy, zaświadczenie o stanie zdrowia odwołującej w spornym okresie

wydał ginekolog posiadający specjalizację również z zakresu psychiatrii. Słusznie zatem Sąd Rejonowy przyjął iż nie było konieczności powoływania kolejnego biegłego z zakresu psychiatrii.

Przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. (art. 227 k.p.c.)

Przepis art. 227 k.p.c. ma zastosowanie przed podjęciem rozstrzygnięć dowodowych i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. W konsekwencji twierdzenie, że przepis ten został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, a jego pośrednie naruszenie może polegać na odmowie przeprowadzenia przez sąd dowodu z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna. Należy uznać, że do naruszenia art. 227 k.p.c. dochodzi więc wówczas, gdy sąd oddała wnioski dowodowe zmierzające do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy.

Podkreślić należy, że wbrew zarzutom i twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy zasadnie pominął dowód z opinii kolejnego biegłego, o którego przeprowadzenie wnioskował organ rentowy. Opinia biegłego psychiatry M. L. z dnia 15 sierpnia 2016 roku wespół ze zgromadzonym materiałem dowodowym w ocenie Sądu II instancji była wystarczająca do wydania orzeczenia w sprawie, a dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego służyłoby wyłącznie przedłużaniu postępowania w sprawie.

W myśl art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Jeśli w sprawach, w których sąd obowiązany jest zasięgnięcia opinii biegłych specjalistów, uzyskuje opinię, która jest spójna, logiczna i w całości odpowiada na określony przez sąd problem, to nie jest on zobowiązany do powoływania innego zespołu biegłych w sytuacji, gdy strona nie jest przekonana do jej treści, albo, gdy jej treść nie jest korzystna dla jednej ze stron. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu. Sąd ma obowiązek dopuszczenia (również z urzędu - art. 232 § 2 k.p.c.) dowodu z dalszej opinii tylko wówczas, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy, gdy opinia, którą dysponuje, zawiera istotne luki, gdyż nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona przez biegłych analiza nie pozwala organowi orzekającemu skontrolować ich rozumowania co do trafności wniosków końcowych. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 października 2016 roku, sygn.. akt III AUa 2490/15, Legalis)

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 232 k.p.c., który zdaniem organu rentowego został naruszony zaskarżonym wyrokiem przez nieprzeprowadzenie zgłoszonego środka dowodowego. Na podstawie powyższego przepisu można bowiem skutecznie zarzucać sądowi, że nie dopuścił dowodu z urzędu, lecz nie można postawić zarzutu, że nie dopuścił dowodu zgłaszanego, jak w niniejszej sprawie, przez stronę postępowania lub że sąd uznał pewne dowody za niewiarygodne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2008 roku, sygn. akt II UK 327/07, Lex nr 496393). Przepis ten odnosi się do obowiązków stron, a nie do czynności sądu, wskazuje jedynie na ciężar dowodu w znaczeniu procesowym, czyli obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony, nie stanowi natomiast podstawy wyrokowania sądu i nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe nie podzielił żadnego argumentu apelacji, gdyż ustalenia Sądu I instancji, a także dokonana subsumcja przepisów prawa były w pełni prawidłowe. Apelacja organu rentowego stanowi jedynie polemikę z trafnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd II instancji doszedł do przekonania, że w toku postępowania przed Sądem I Instancji nie doszło do nieważności postępowania, a Sąd Rejonowy rozpoznał istotę sprawy (art. 386 § 2 i 4 k.p.c.). Sąd I instancji rozpoznając sprawę przeprowadził postępowanie dowodowe i w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy ustalił prawidłowo stan faktyczny. Ustalenia Sądu Rejonowego pod względem reguł logicznego myślenia, wnioskowania, dokonane zostały w sposób jasny i wynikający z przeprowadzonych dowodów. Sąd Okręgowy przyjął

ustalenia Sądu Rejonowego za własne. Nie ma zatem podstaw do uchylenia wyroku, bowiem nie zachodzą przesłanki z art. 386 § 4 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji pełnomocnika skarżącej na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Renata Gąsior SSO Marcin Graczyk SSO Zbigniew Szczuka (spr.)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)